

**DECURS DE L'ANUARI DE PSICOLOGIA
DE LA SPV: ELS PRIMERS VINT ANYS**
*ELAPSE OF «ANUARI DE PSICOLOGIA»
OF THE SPV: THE FIRST TWENTY YEARS*

*Irene Puchol-Fraile**

*Manel Martí-Vilar***

*Marc Antoni Adell****

doi: 10.7203/anuari.psicologia.15.2.263

L'*Anuari de Psicologia* de la Societat Valenciana de Psicologia –SVP– és l'òrgan d'expressió, participació i debat de la societat científica de referència. La SVP va nàixer en 1992, amb els objectius –entre altres– de promoure l'ús de la nostra llengua en l'àmbit científic, acadèmic i professional de la Psicologia i afavorir la publicació d'investigacions de caràcter científic i divulgatiu, del nostre àmbit territorial (Luque, 2004).

Per aconseguir aquells objectius, entre altres activitats, la SVP decidí publicar una revista científica de Psicologia, íntegrament en la nostra llengua –i *abstracts* en anglès– i així, a l'any 1994, veia la llum el primer volum de l'*Anuari de Psicologia* de la Societat Valenciana de Psicologia (Melià, 2004). Des d'aquella primera edició, l'*Anuari* ha estat present any rere any i ha anat incrementant la participació de titulats en Psicologia d'arreu, fins a l'actualitat, en què a compleix vint anys. Justament ara s'escau l'estudi bibliomètric que presentem, amb motiu d'aquell vintè aniversari. Així hem esbrinat l'evolució de les temàtiques tractades, en les col·laboracions publicades, els autors respectius i la seua referència específica, les paraules claus i altres aspectes d'interès.

Estem, efectivament, davant d'una revista científica –l'*Anuari*– oberta a tots els camps i temàtiques de les ciències del comportament. I és amb motiu d'un tal aniversari, que –mitjançant aquesta aproximació recopilatòria i biblio-

* Psicòloga. Màster Universitari en Neurociència Cognitiva i Necessitats Educatives Específiques. Secretària de l'ANUARI <ipufrai@gmail.com>.

** Professor Titular d'Universitat. Dep. de Psicologia Bàsica. Universitat de València. Avgda. Blasco Ibáñez, 21. CP: 46010-València.

*** Professor *Sènior*. Dep. de Psicologia Social. Universitat de València. Avgda. Blasco Ibáñez, 21. CP: 46010-València.

mètrica— es pretén presentar una revisió dels treballs publicats, des de la seua creació fins al moment actual, per tal d'observar l'evolució i els canvis que s'han produït, en el decurs de les dues dècades d'existència. No cal dir com són de rellevants els estudis bibliomètrics, que ens donen informació —en el nostre cas— de l'evolució de la revista, cap on es dirigeix, així com els projectes de futur, amb la col·laboració d'estudiants i joves titulats, com és el cas del present monogràfic.

Per aconseguir el nostre objectiu hem analitzat les àrees temàtiques dels documents publicats, la tipologia dels treballs, l'extensió, la nòmina d'autors i la seua procedència, les paraules claus, etc. A continuació es mostra una classificació del articles publicats per àrees temàtiques, encara que alguns podrien incloure's en més d'un àmbit. Es pot comprovar l'evolució, comparant la taula actual amb la elaborada per Josep Luis Melià —primer director de l'*Anuari*— amb motiu del desè aniversari de la seua existència.

TAULA 1

Àmbit principal de contingut dels articles publicats a l'Anuari: estudi comparatiu

Àmbit de contingut	Nombre d'articles (1994-2004)	Percentatge (1994-2004)	Nombre d'articles (1994-2014)	Percentatge (1994-2014)
Història de la Psicologia	2	3,92	7	6,54
Psicobiologia	4	7,84	5	4,67
Psicologia bàsica	2	3,92	3	2,80
Psicologia clínica	3	5,88	5	4,67
Psicologia cognitiva	2	3,92	2	1,86
Psicologia comunitària	1	1,96	3	2,80
Psicologia de l'atenció	1	1,96	3	2,80
Psicologia de l'educació	7	13,73	11	10,28
Psicologia de l'esport	3	5,88	6	5,60
Psicologia de la família	2	3,92	3	2,80
Psicologia de la salut	1	1,96	2	1,86
Psicologia de la seguretat	3	5,88	5	4,67
Psicologia de les addiccions	1	1,96	3	2,80
Psicologia del judici moral	1	1,96	6	5,60
Psicologia del llenguatge i psicolingüística	6	11,76	5	4,67
Psicologia del trànsit	1	1,96	2	1,86
Psicologia del treball	3	5,88	15	14,01
Psicologia del turisme	3	5,88	3	2,80
Psicologia evolutiva	1	1,96	7	6,54
Psicologia social	2	3,92	10	9,34
Psicometria	2	3,92	4	3,73
<i>TOTAL</i>	<i>51</i>	<i>100</i>	<i>107</i>	<i>100</i>

Observem a la taula anterior com els àmbits que més s'han incrementat són els de Psicologia de l'educació, del treball, evolutiva i social, especialment.

Ara presentem una agrupació addicional, incloent-hi tots els treballs publicats a l'*Anuari* –articles, assaigs i recensions–, des de la seua creació fins al vintè aniversari (1994-2014). Com que es poden fer classificacions des de diferents perspectives, hem decidit fer-ne dues de complementàries: una genèrica i una altra específica.

Alguns articles es poden incloure en més d'un grup o temàtica –com ja hem dit– com, per exemple, el de Mercè Pañella Valls: «*Avaluació psicomètrica de l'estimació en numeració i càlcul a l'educació primària*», que podria figurar tant a la temàtica de Metodologia com a la de Psicologia de l'educació.

TAULA 2

Classificació general, en funció del contingut dels treballs (1994-2014)

Temàtica general	Article	Recens.	Assaig	TOTAL
Psicologia de les organitzacions i del treball	27	–	1	28
Psicologia de l'educació	19	3	1	23
Psicologia social	36	13	8	57
Historia de la Psicologia	7	1	8	16
Psicologia clínica i de la personalitat	7	1	3	11
Psicobiologia	5	–	–	5
Metodologia/ Anàlisi de dades	6	5	1	12
TOTAL	107	23	22	152

TAULA 3

Classificació específica, en funció del contingut dels treballs (1994-2014)

Temàtica específica	Article	Recens.	Assaig	TOTAL
Psicolingüística i Sociolingüística	5	3	5	13
Desenvolupament –adolescència, envelliment–	7	–	1	8
Historia de la Psicologia social	2	1	1	4
Psicologia de l'esport	6	1	–	7
Mediació	7	–	2	9
Comportament	4	–	1	5
Violència	1	–	–	1
Intel·ligència artificial	1	3	–	4
Gènere	3	–	–	3
Memòria	2	–	–	2
Cooperació internacional	1	–	–	1
Moralitat, valors	6	3	–	9

TAULA 3 (cont.)

Temàtica específica	Article	Recens.	Assaig	TOTAL
Percepció i Atenció	3	–	–	3
Emocions, intel·ligència emocional	1	1	–	2
Addiccions	3	–	–	3
Delinqüència	2	–	–	2
Historia de la Psicologia	5	2	7	14
Seguretat/ seguretat laboral	7	–	–	7
Psicopatologia	2	1	–	3
Recerca bibliogràfica	1	1	–	2
Metodologia	3	4	1	8
Càncer	2	–	–	2
Psicoendocrinologia	2	–	–	2
Violència escolar	2	–	–	2
Dificultats d'aprenentatge	3	–	1	4
Benestar acadèmic	6	3	2	11
Assetjament laboral	2	–	–	2
Benestar laboral – <i>burnout</i> , treball en equip...–	18	–	1	19
TOTAL	107	23	22	152

La temàtica més reiterada, amb diferència, és la Psicologia social, pel fet que n'engloba d'altres més específiques, com la Psicolingüística, és a dir temàtiques relacionades amb la llengua, des de la perspectiva de les ciències de la conducta. I la Mediació sobre la que també trobem moltes aportacions. Aquest fet es deu, precisament, a l'existència dels dos monogràfics respectius, dedicats a la llengua i a les mediacions, des de la dimensió psicològica. Altres temes presents són la Psicologia del desenvolupament, la de l'esport, la dels valors i la moral, etc. Precisament, en una tal varietat es veu reflectida la idea principal de l'*Anuari*: ser una revista de divulgació científica, amb un abast de temàtiques molt ampli, dins del món de la Psicologia.

Altrament, al llarg d'aquests 20 anys –a l'*Anuari*– s'han publicat 173 documents, la majoria dels quals són articles, però també trobem assajos i recensions. Puntualment s'han inclòs altres tipologies de treballs, com miscel·lànies. A la taula 4 podem observar, de forma detallada, el tipus de documents publicats, a cada número de la revista.

TAULA 4

Tipus de treballs que s'han publicat als diferents números de l'Anuari

	Article	Editorial/ Presentació	Assaig	Miscel·lània/ Instantània	Recensió	TOTAL
1994	4	1	1	–	1	7
1995	8	1	–	–	–	9
1996	8	1	–	–	–	9
1997	5	1	1	–	–	7
1998	4	1	–	–	–	5
1999	3	1	–	–	2	6
2000-2001	3	1	1	–	2	7
2003	4	1	1	–	2	8
2004	6	1	3	5	4	19
2004-2005	4	1	6	–	2	13
2006	8	1	1	–	2	12
2008	14	1	5	–	4	24
2010	16	1	1	–	2	20
2012	11	1	1	–	2	15
2013-2014	9	1	1	–	1	12
TOTAL	107	15	22	5	24	173
%	61,8%	8,6%	12,7%	2,8%	13,8%	

Com es pot observar a la taula anterior, d'un total de 173 treballs publicats, la majoria –un 61,8%– són articles, seguits d'un 13,8% recensions i d'un 12,7% d'assaigs.

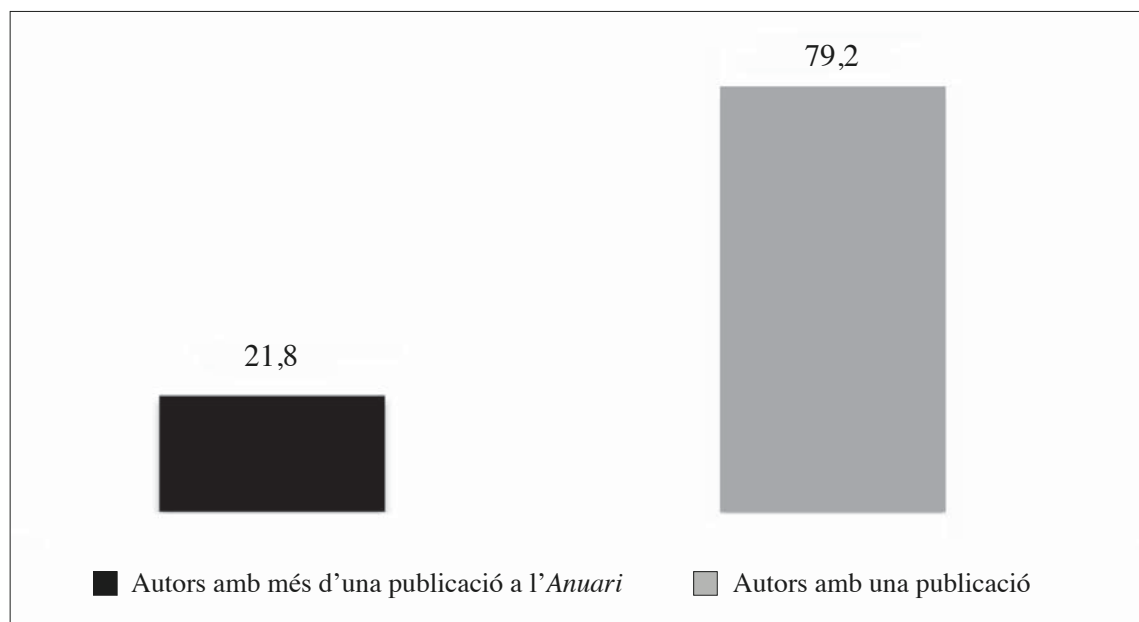
També, al llarg d'aquests 20 anys de la *Anuari*, s'han publicat dos monogràfics –com hem esmentat abans–: el primer –a l'any 2004– anomenat «Psicologia, llengua i societat», es va centrar en aportacions relacionades amb la Psicolingüística i la Sociolingüística, amb gran varietat de treballs, incloent-hi alguna miscel·lània relativa a la temàtica abordada. El segon monogràfic es va presentar a l'any 2008 i es dedicà a la Mediació, incloent-hi treballs referents a la problemàtica esmentada, des de la perspectiva familiar, escolar, social i laboral, entre altres i sota l'òptica psicològica.

La suma de tots els treballs publicats ens dona un total de 2.184 planes. El promig de cada article és de 17, encara que la majoria se situen entre les 10 i les 23 planes. La mitjana dels assaigs es de 8,4 planes, però la majoria d'ells tenen entre 2 i 10 i l'assaig de major extensió en té 27. Pel que fa a les recensions, la mitjana és de 1,79 planes, l'extensió més comuna és d'1 plana i la més llarga en té 8.

Pel que fa a les autories, la nòmina ha estat en 197 autors, en total. De tots ells, 154 –un 78,17%– han publicat només un treball, la resta, un 21,82%, n’han presentat més d’un. Vegeu la gràfica i taula següents.

GRÀFICA 1

Percentatge d'autors en funció del nombre de articles publicats a l'Anuari



TAULA 5

Autors que més articles o treballs han publicat a l'Anuari

Autor	Nº de treballs publicats
Marc Antoni Adell Cueva	22 ¹
Violant Estreder Ortí	10
Roger Navarro Domenichelli	9
Josep Lluís Melià Navarro	9
Manuel Martí Vilar	7
José María Peiró Silla	6
Oto Luque Agües	5
Albert Sesé Abad	5
Pedro R Gil Monte	4

1. La condició de components de l’equip de redacció de l’*Anuari* i l’elaboració d’editorials i pròlegs, explicaria aquella xifra.

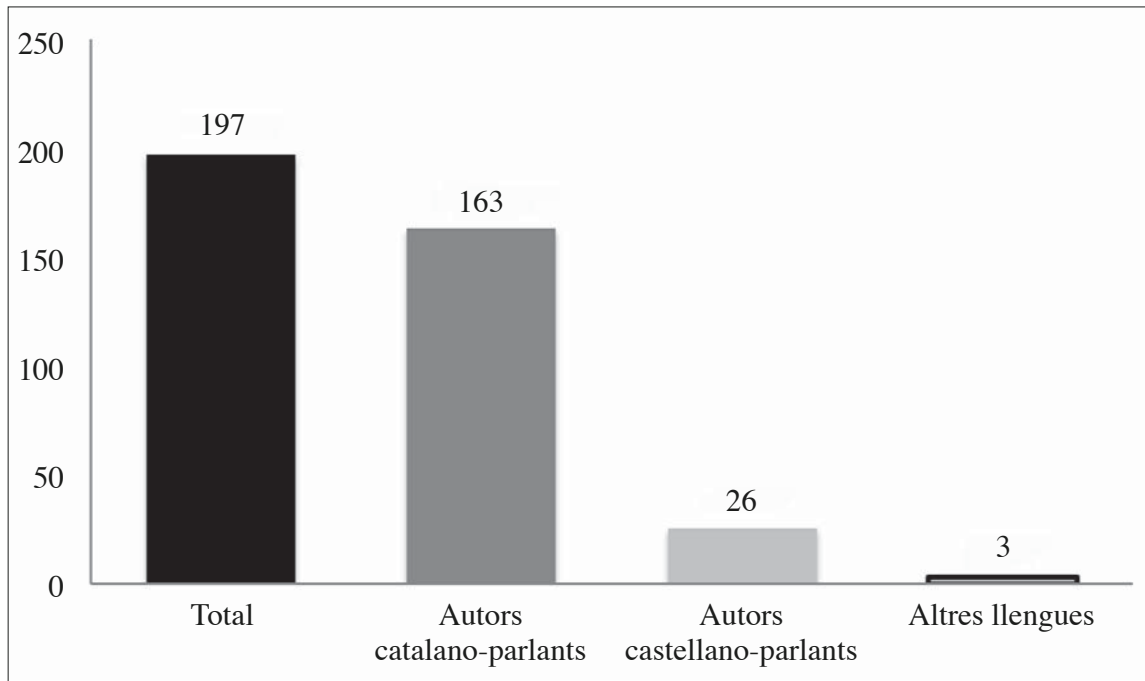
A la taula anterior observem els autors que han publicat més documents a la revista, incloent qualsevol tipus dels que hem vist abans en la taula 3. Altres autors han publicat 2 o més articles, però a la taula observem només els que n'han publicat més de 4. En quant a la procedència un 94,41% son de nacionalitat espanyola (186); bé que, en tractar-se d'una revista íntegrament en la nostra llengua, el 87% dels autors procedeixen de l'àmbit catalanoparlant, dels quals el 69% són del territori valencià. Tot i això la procedència de professionals, investigadors o universitaris de la Psicologia, de tot Espanya, és notable. Fins i tot, equips d'investigació d'altres països han publicat a l'*Anuari*, com és el cas de Colòmbia (4), Itàlia (2), Veneçuela (1), Mèxic (2), França (1) o Argentina (1).

TAULA 6
Llocs i Universitats de procedència dels autors espanyols

	Lloc	Nombre d'autors	Universitat	Nombre d'autors
Catalano-parlants	València	128	Universitat de València	110
	Castelló	3	Universitat Jaume I	2
	Alacant	2	Universitat d'Alacant	2
	Elx	3	Universitat Miguel Hernández	3
	Barcelona	14	Universitat de Barcelona	7
			Universitat Autònoma de Barcelona	2
			Universitat Pompeu i Fabra	2
			Universitat Ramón Llull	1
	Tarragona	7	Universitat Rovira i Virgili	6
	Mallorca	5	Universitat de les Illes Balears	5
Eivissa	1			
Castellano-parlants	Málaga	8	Universidad de Málaga	8
	Madrid	5	Universidad Complutense	5
	Tenerife	4	Universidad de La Laguna	4
	Oviedo	3	Universidad de Oviedo	3
	Oscá	1		
	Jaén	1	Universidad de Jaén	1
	Valladolid	1	Universidad de Valladolid	1

Va, ara, informació envers la llengua en què arriben els manuscrits a l'*Anuari* que, finalment i pels serveis de Política Lingüística de la UVEG, són traduïts –o revisats si és el cas– al català.

GRÀFICA 2
Procedència dels autors segons la seua llengua



A l'hora d'analitzar el contingut amb detall de l'evolució de la revista, també resulta significatiu l'anàlisi de les paraules clau que remarquen el contingut dels articles de forma concisa. Així, del total de les 491 paraules clau enregistrades, les més es repetides són: *mediació* –7 vegades, amb algun precisió com «mediació lingüística», «mediació familiar», «mediació escolar», etc.– *Intervenció* apareix amb 3 reiteracions i algunes precisions, també, com «intervenció educativa» o «intervenció pedagògica». *Gènere* també es repeteix en 3 ocasions, així com *formació*, *envelliment*, *educació*, *conflicte* o *bilingüisme*. Altres tenen una sola presència, com *tolerància*, *trastorns de memòria*, *paradigma* etc.

També trobem nombroses paraules de la família *conducta* o derivades com *conducta adaptativa*, *conducta antisocial*, *conductisme*, *conducta violenta*, *conducta de seguretat* etc. (taula 7).

La gran varietat de paraules clau es deu al fet que l'*Anuari* és una revista de divulgació de tots els àmbits de la Psicologia i, com hem observat, les temàtiques són d'allò més variades.

TAULA 7
Paraules clau més repetides als articles

Paraules clau	Nº de vegades que apareix
Mediació –contextual, eficaç, escolar, etc.–	13
Conducta –adaptativa, antisocial, de seguretat, dels parlants, organitzacional, etc.–	11
Model –d’equacions estructurals, ecològic, docent, etc.–	9
Educació –bilingüe, primària, permanent–	6
Conflicte	5
Programa –d’intervenció, d’immersió lingüística, etc.–	5
Intervenció	4
Adolescència/ adolescents	4
Benestar –acadèmic, psicològic–	4
Prevenició –d’accidents, de riscos laborals–	4
Psicologia de la seguretat	4
Psicologia social	4
Síndrome –d’esgotament professional, del «cremat»–	4
Ús –d’instal·lacions esportives, etc.–	4
Envelliment	3
Formació	3
Gènere	3

En conclusió, en la nostra opinió la importància d’aquest tipus d’estudis rau en què donen molta informació –i valuosa– tant als equips directius de les publicacions com als lectors, de l’evolució i la trajectòria d’allò que s’edita i e dona a la pública coneixença i de la comunitat científica. A més, permeten conèixer al detall les característiques de les revistes –generals i especialitzades– i tractar de millorar i d’ajustar el llenguatge de la producció científica (Martí-Vilar i Estellés, 2014).

En el cas de *l’Anuari de Psicologia*, resulta palesa l’evolució notable que ha experimentat des de la seua creació, tot i mantenir el nord de ser una revista general de Psicologia en la nostra llengua, adaptada al moment històric que vivim i creixent, any rere any, amb nous reptes i projectes. Així, enguany, s’in- augura el primer monogràfic *Jove*, amb les publicacions primerenques d’autors jòvens –estudiants o recentment titulats– i s’incorporen al món de la pràctica o la investigació en Psicologia, amb molt esforç i no poca il·lusió.

Deixem, doncs, oberta la «finestra» de col·laboracions –jovenívoles, però també plurals–, al nostre *Anuari*, que sembla gaudir de bona salut i que voldrí- em amb participació activa i compromesa de tota la comunitat científica del món de la Psicologia.

Referències

- Luque i Agües, O. A propòsit dels deu anys de la Societat Valenciana de Psicologia. En: *Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia, 2004-2005, Vol. 10.2*, 101-103.
- Martí-Vilar, M. i Estellés Asensi, L. *Psychology and Aging* (2003-2012): Productividad y rasgos desde los artículos originales. *Revista Colombiana de Ciencias Sociales*, 5(2), 367-388.
- Melià, J. L. *L'Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia: deu anys de desenvolupament de la Psicologia científica i professional en valencià*. En: *Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia, 2004-2005, Vol. 10.2*: 105-109.